

0

Ponedjeljak 20.02.2017. 11:16

S. Sudar - Vesti

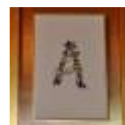

Ćirilica zablistala u Budimpešti

Veličanstveno! Tako bi u jednoj reči mogli da se opišu utisci koje je ostavila izložba rukotvorina "Zlatne niti srpske ćirilice" Udruženja Beo-etno vizija iz Beograda koja je otvorena u galeriji Tekelijanuma. Reč je o unikatnim eksponatima nadahnutim ćiriličnom azbukom i ornamentikom srpskih manastira u tradicionalnim tehnikama - vezu, zlatovezu i pustovanju vunom.

(Foto: S. Jovanović i Beo-etno vizija)

Svečanom otvaranju izložbe prisustvovao je veliki broj uglednih zvanica, među kojima su bili i Rade Drobač, ambasador Republike Srbije u Mađarskoj i Nedeljko Tenjović, generalni sekretar predsednika Republike Srbije.

- Naše udruženje je i osnovano sa namerom da se bavi očuvanjem starih tehnika izrade tekstila, ali i tradicije srpskog naroda. U poslednje vreme se

dosta govori o tome da je ćirilica zapostavljena i da treba da se radi na njenoj afirmaciji. Ova izložba je naš doprinos tome. Želja nam je bila da prikazemo lepotu našeg nacionalnog pisma, jer ona ima visoku estetsku vrednost. To se najbolje vidi na inicijalima iz starih rukopisnih knjiga, koje smo mi predstavile na platnu tehnikom veza i zlatoveza - objašnjava autorka izložbe Nataša Cvejić.

Na izložbi je prikazano 27 eksponata, šest azbuka, 17 inicijala i jedan triptih ornamenata u vezu i zlatovezu, kao i tri umetničke kompozicije na kojima su u paru prikazane minijature manastirskih znamenja u vezu i pustovanoj vuni.

Slova i tkanice

Posetioce izložbe je najviše zanimalo koliko je vremena potrebno da se izveze jedno slovo.

- U zavisnosti od toga koliko je komplikovan motiv, odnosno slovo ili inicijal koji se veze, kao i od toga koji materijali se upotrebljavaju, potrebno je oko 10 dana rada. To podrazumeva pripremu za vez, kao i sam vez. Azbuke koje smo vezle za ovu izložbu, zahtevaju 15-20 dana rada - kažu Vesna Stojanović i Olivera Jasika, a svoj doprinos u tehnici pustovana vuna dala je Sonja Jovičević Jov, kao i Lidija Grijak koja je istkala pojaseve (tkanice) za svoje kolegice iz Beo-etno vizije da zablistaju na svečanom otvaranju ove izložbe.

Članice Beo-etno vizije bile su neizmerno radosne što su već na svojoj prvoj samostalnoj izložbi dobile pohvale za umetnički rad.

- Mi čuvamo i negujemo tradiciju starih i umetničkih zanata, unapređujemo proizvodnju i primenu u savremenom dizajnu. Okupile smo se pre pet godina na inicijativu Etno mreže, vredno smo radile i usavršavale smo svoje znanje i veštinu i sada smo srećne što to možemo sa ponosom da pokažemo svetu. Budimpešta je naša prva stanica - kaže predsednica udruženja Vera Avlijaš, i dodaje da se članice Beo-etno vizije koristeći ruke, bore za bolju vidljivost u društvu kako bi okupile mlade naraštaje da kao težnju za izražavanjem potraže u svojim korenima.

Da je u pravu, govori i to da će ova izložba u Tekelijanumu biti do kraja marta meseca otvorena za organizovane posete, a potom će otputovati u Rumuniju, odakle će se ponovo vratiti u prestonicu Mađarske i to u galeriju Srpskog kulturnog centra. Biće to povodom Dana slovenske pismenosti, a u planu je i radionica za učenike Srpske škole u Budimpešti. Osim toga, postoji interesovanje da izložba proputuje Mađarskom uz mogućnost organizovanja i radionica. Pozivi za izložbu i radionice stižu iz Švajcarske, Češke, Kanade...

- Naravno da se radujemo ovakvom odzivu, ali nije to sve lako organizovati a to najmanje zavisi od nas. Zahvalne smo Srpskoj pravoslavnoj opštini hrama Sv. velikomučenika Georgija u Budimpešti što je imala sluha da nam prva organizuje ovu izložbu, kao i Ministarstvu spoljnih poslova Republike Srbije - Upravi za saradnju sa dijasporom i Srbima u regionu, koje nas je podržalo da se to ostvari - zaključila je Avlijaševa.

Lepota za sva vremena

- Inicijali su vezeni po Miroslavljevom jevanđelju, koji je najznačajniji ćirilični spomenik kulture i drugih rukopisnih knjiga, a ornamenti potiču iz raznih manastira i crkava - Gračanice, Pećke patrijaršije, Visokih Dečana, Bogorodice Ljeviške, Studenice, Žiče, Sopoćana, Morače, Ljubostinje, Manasije i drugih. Njihova lepota je večita, vanvremenska, a način na koji smo ih mi predstavile je samo jedan od mnogih mogućih - objašnjava Cvejićeva, po profesiji arhitekta, ali i zaljubljenik u ručni rad. - Osećaj zadovoljstva kada svojim rukama stvarate nešto novo ne može ni sa čim da se meri. Pored toga vas opušta. Obrazovanje mi pomaže u odabiru motiva, pravljenju kompozicije, kao i pripremi, odnosno izradi crteža za vez. Od kako naše udruženje postoji savladala sam tehnike veza, zlatoveza, pletenja i pustovanja vune. Planiram da u toku ove godine naučim i tkanje.